UUTISET

Perustuslakia ei muuteta sote-uudistuksen vuoksi, se ei ole mikään vaihtoehto. **KANSANEDUSTAJA TAPANI TÖLLI**

Sotesta tuli taas sotku

Sote-sotku, -soppa ja -sirkus. Pilkkanimien piti jäädä jo taakse, mutta puolueiden kiistely on tehnyt siistiksi luullusta kerästä taas sekavan vyyhdin.

KARI SALONEN

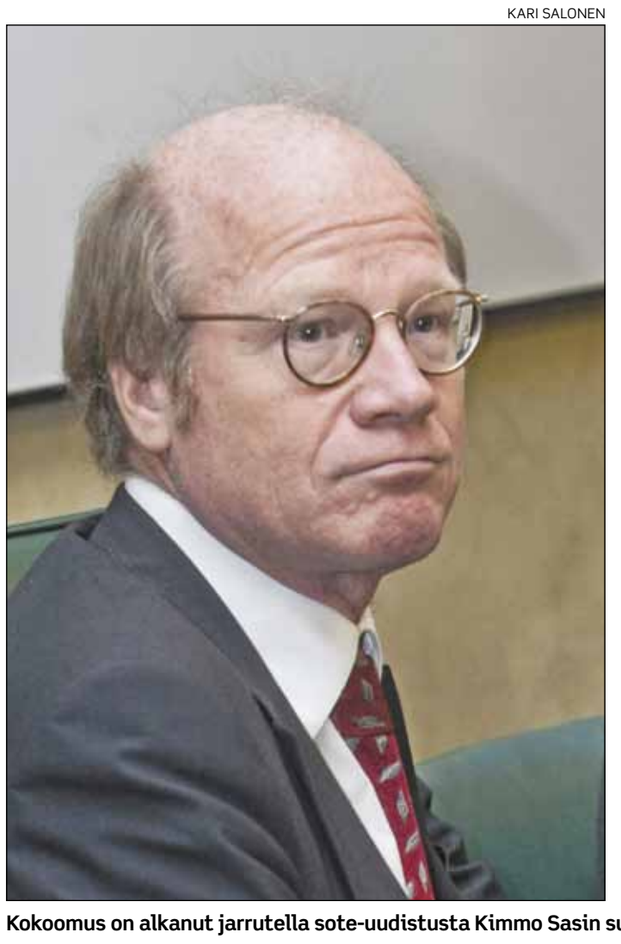

MARKKU VUORIKARI

KIMMO HAIMI

Kokoomus on alkanut jarrutella sote-uudistusta Kimmo Sasin suulla, mutta peruspalveluministeri Susanna Huovinen (sd.) ja keskustan kansanedustaja Tapani Tölli ovat jatkamisen kannalla.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden (sote) uudistusta on tehty pitkään ja hartaasti, ja kesäkuussa palveluiden järjestämismallista löytyi sopu yli hallitus- ja oppositiorajojen.

Alkoi sopimuksen kirjoittaminen laiksi ja samalla jälkipuheet siitä, mitä oikein sovittiin.

RKP:n puheenjohtaja **Carl Haglund** oli pian valmis perumaan koko sopimuksen, koska se suosii julkista palvelutuotantoa.

Myös kokoomuksesta alkoi kuulua kritiikkiä yksityisten palveluntuottajien aseman vuoksi. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan jäsen **Kimmo Sasi** (kok.) on nyt vedonnut valiokunnan kiireisiin ja epäillyt, ettei tämä eduskunta ehtisi käsitellä sote-uudistusta. Pääministeri **Alexander Stubbkin** (kok.) on väläyttänyt lykkäämisen mahdollisuutta.

Peruspalveluministeri **Susanna Huovinen** (sd.) on sanonut toistuvasti, että lakiluonnos tuodaan eduskuntaan ja lakiongelmat ratkaistaan. Hän on pitänyt kansalaisten oikeuksia palveluihin tärkeämpänä perusoikeutena kuin kuntien itsehallintoa.

Samaa mieltä oli viime viikolla perussuomalaisten puheenjohtaja **Timo Soini**. Hänen mukaansa perustuslakia voitaisiin kuitenkin muuttaa: koska sotesta on parlamentaarinen sopu, myös perustuslain muutos menisi läpi seuraavassa eduskunnassa.

”Perustuslakia ei muuteta sote-uudistuksen vuoksi, se ei ole mikään vaihtoehto”, keskustan kansanedustaja sekä perustuslakivaliokunnan ja sote-ohjausryhmän jäsen **Tapani Tölli** (kesk.) sanoo Maaseudun Tulevaisuudelle.

”Tärkeintä on ratkaista perustuslakiongelmat ja nähdä, ollaanko uudistukseen yhä sitoutuneita.”

Kiire ei syy lykätä

Töllin mukaan perustuslakivaliokunnan kiireet eivät ole peruste sote-lain lykkäämiselle. Valiokunta käsittelee lakiluonnosta, kun se on annettu eduskunnalle näillä näkymin marraskuussa.

Töllin mukaan puoluejohtajien alkuperäinen sopimus oli selvä, ja myös perustuslailliset ongelmat olivat tiedossa jo kesäkuussa.

Useat professorit, Kuntaliitto ja muun muassa eduskunnan perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja **Johannes Koskinen** (sd.) ovat pitäneet ongelmana, että kunnalle annettaisiin tehtäviä sote-alueen päätöksillä, eikä lain nojalla.

Myös kuntien muuttuminen sote-alueiden rahoitusautomaateiksi nähtiin perustuslain vastaiseksi kuntien itsehallinnon näkökulmasta.

Kokoomuksen kansanedustaja **Lasse Männistö** sanoi tiistaina Ylen Aamu-tv:ssä, ettei lakiluonnos ylimääräisine hallintoportaineen vastaa sitä, mistä puolueiden puheenjohtajat alun perin sopivat.

Lakiluonnoksen mukaan palvelut järjestäisi viisi sote-aluetta.

Palvelut tuotetaan sote-tuotantovastuualueilla, jotka voivat hankkia palvelut kuntayhtymiltä, isoilta kunnilta tai yksityisiltä tuottajilta esimerkiksi palvelusetelein.

”Yksityisten palveluntuottajien asema ei siis heikkene”, Tölli huomauttaa.

Valtionosuudet pois

Epäselvää on sen sijaan rahoitus. Maksuperusteina mainittujen asukasmäärän, sairastavuuden ja ikärakenteen painotukset ovat auki eli kuntien taakanjakoa ei vielä tiedetä.

Lisäksi rahoituksen yksikanavaisuutta pohtii vasta ensi keväänä toinen työryhmä.

Tölli harkitsisi jo nyt mallia, että ainakin kuntien valtionosuudet maksettaisiin suoraan sote-alueille kierrättämättä niitä kuntien kautta.

Myös professori **Kaarlo Tuori** ehdotti tiistain Helsingin Sanomissa, että järjestämis-, tuottamis- ja rahoitusvastuu olisivat yksissä käsissä ja että pohjana olisivat esimerkiksi nykyiset sairaanhoitopiirit.

Hallitus perustelee sote-uudistusta julkisten menojen hillinnällä.

Uusien sote-alueiden on määrä aloittaa vuonna 2016 ja uusien palvelukokonaisuuksien olla käytössä vuonna 2017.

EIJA MANSIKKAMÄKI

PÄIVÄN KYSYMYS

Kesäkissan hoito-ohjeisiin kuului fyysisen työn välttäminen.

Minne kesäkissa joutui talveksi?

Maaseutunuoret kiersivät kesän ympäri Suomea kertomassa maanviljelijän arjesta pinkillä Kesäkissa-traktorilla.

Minne Kesäkissa päätyi talveksi, Maaseutunuorten asiamies Meri Ojanen?

Kesäkissa päätyi Valtran hellään huomaan ajokauden päätyttyä KoneAgriassa. Kissa oli Maaseutunuorilla lainassa Okrasta KoneAgriaan, minä aikana se kiersi kaikki MTK-liitot.

Pääsikö Kesäkissa peltotöihin tänä kesänä?

Kesäkissan kesä sujui maanteillä. Kissan hoito-ohjeisiin kuului fyysisen työn välttäminen ja pelkkä hauskanpito.

Mitä traktorilla tehdään ensi kesänä?

Kesäkissan suhteen Maaseutunuorilla ei ole suunnitelmia. Kaiholla luovutimme koneen Valtralle. Valtran kanssa yhteistyö jatkuu, mutta löytää uusia muotoja.

Mitä Maaseutunuorten teemavuodessa tapahtuu loppuvuoden aikana?

Valtakunnallisia tapahtumia on jäljellä Maaseutunuorten syysparlamentti Imatralla 13.–15.11. ja joulutulet 22.12.

Osoitteessa *www.maaseutunuoret.fi* on tapahtumakalenteri, jossa on kaikkien liittojen maaseutunuorten tapahtumat.

TUURE KIVIRANTA

Elon johto kiistää laittomuudet

Työeläkeyhtiö Elossa kiistetään epäilyt laittomuuksista sen edeltäjäyhtiössä. Ylisuurilla palkkioilla olisi pöngätty ryhmän vahinkovakuuttajaa.

Finanssivalvonta Fiva tutkii Helsingin Sanomien mukaan, syyllistyikö Lähi-Tapiola Eläkeyhtiön koko ylin johto lainvastaiseen toimintaan viime vuonna.

Eläkeyhtiön hallitus ja toimitusjohtaja eivät epäilyn mukaan johtaneet yhtiötä kyllin ammattitaitoisesti ja varovasti. Fivan päätösluonnos on 14-sivuinen.

Eläke-Tapiola ja Eläke-Fennia fuusioituivat tämän vuoden alusta Eloksi. **Satu Huber** toimi Eläke-Tapiolan toimitusjohtajana ja nyt Elon varatoimitusjohtajana.

”Lähi-Tapiola Eläkeyhtiön silloisen johdon näkemyksen mukaan taustalla on väärinkäsitys, eikä mitään väärinkäytöksiä ole tapahtunut”, Huber tiedottaa.

Huber siirtyy Elon toimitusjohtajaksi ensi kesäkuussa, kun **Lasse Heiniö** siirtyy eläkkeelle. Heiniö johti Eläke-Fenniaa ennen nykyistä pestiä.

Fiva epäilee Eläke-Tapiolan siirtäneen julkisia eläkevaroja Lähi-Tapiolan Vahinkovakuutusyhtiöön. Yksityisen yhtiön kanssa sovittiin ylihintaisia palkkioita.

Eläkeyhtiö olisi ostanut kymmenillä miljoonilla euroilla työtä ja teknisiä palveluja vuosittain Lähi-Tapiolan muilta yhtiöiltä.

Ryhmän eläkeyhtiöllä ei ole omaa verkostoa ja tekniikkaa. Ostot koskivat asiakashankintaa, asiakassuhteita, talous-hallintoa, henkilöstöhallintoa, perintää sekä maksuliikennettä.

Kyse on Helsingin Sanomien mukaan miljoonien eurojen ylihinnoittelusta.

Eläke-Tapiolaa epäillään, ettei se ole antanut oikeita tietoja ennen yhdistymistä Eläke-Fennian kanssa. Fivasta ei kommentoida koko tutkintaa.

Huber sanoo Fivan saaneen kuulemiskirjeeseensä perusteelliset ja yksityiskohtaiset vastaukset. Selvitystä hän odottaa mahdollisimman pian.

”Emme ole saaneet vielä heidän ratkaisuaan.”

Lähi-Tapiolan pääjohtaja **Erkki Moisander** kieltää, ettei sen yhtiöiden ja eläkeyhtiön sopimuksissa ole ongelmallisia ja säännösten vastaisia kohtia.

Palvelusopimuksissa ja veloituksessa on noudatettu samaa rakennetta vuodesta 2008 lähtien.

Moisander istuu jäsenenä Elon hallituksessa

JUHANI VIITALA

Reilu korotus eläkeikään rohkaisisi työnantajia

Eläkeiän merkittävästä korottamisesta on Suomessa puhuttu hämmästyttävän vähän, toteaa valtiotieteiden tohtori **Heikki Oksanen**.

Oksasen Valtion taloudelliselle tutkimuskeskukselle tekemä tutkimus eläkeiän nostosta julkistettiin tiistaina.

Oksasen mukaan vanhuuseläkeikää pitäisi nostaa viidellä vuodella seuraavan kymmenen vuoden aikana. Sen jälkeen eläkeikä sidottaisiin elinajanodotteeseen.

Vuoteen 2050 mennessä keskimääräinen eläkeikä nousisi 5,3 vuodella. Työmarkkinajärjestöjen syyskuussa solmiman sopimuksen mukaan se nousisi 3,5 vuodella.

”Vaatimaton eläkeratkaisu”

Eläkeiän reipas nostaminen ja lähimmin nykyisen eläkkeiden tason säilyttäminen alentaisi kestävyysvajetta 1,6 prosenttiyksikköä.

Työmarkkinajärjestöjen ratkaisu pienentää kestävyysvajetta prosenttiyksikön.

Kestävyysvajeen määräksi arvioitiin elokuussa neljä prosenttia bruttokansantuotteesta.

Oksasen mukaan työmarkkinajärjestöjen ratkaisu ei riitä alentamaan eläke- ja työvuosien välistä suhdetta. Tämä pitää eläkejärjestelmän maksurasitusta korkealla.

”Ratkaisu täyttää kaikki ehdot”

STTK:n puheenjohtaja **Antti Palola** ei niele kritiikkiä.

Hänestä Valtion taloudellinen tutkimuskeskus on liittynyt mielensäpahoittajien kuoroon, jossa joidenkin mielestä eläkeratkaisu on yksinkertaisesti väärin sovittu.

Palolan mukaan ratkaisu täyttää kaikki sille asetetut ehdot: se pidentää työuria, parantaa eläketasoja ja kuroo umpeen kestävyysvajetta.

Eläkemaksu kolmasosa palkasta

Eläkemaksua voitaisiin alentaa eläkkeelle jäämistä lykkäämällä, Oksanen arvioi.

Nyt eläkemaksut ovat lähes kolmasosa bruttopalkoista ja keskituloisilla yli kolmasosa nettopalkoista.

Korkeat eläkemaksut riittävät kuitenkin vain nykyistä selvästi pienempien eläkkeiden rahoittamiseen.

”Pitää päättää, halutaanko maksaa koko työuran ajan yli kolmasosa nettopalkasta, jotta saa nettoeläkkeen, joka on noin puolet nettoansioista”, Oksanen sanoo tiedotteessa.

Eläkeiän nosto viesti työnantajille

Tulevaisuudessa vanhenevan väestön terveys- ja hoivapalvelut vaativat lisärahoitusta.

Eläkeikä vaikuttaa työtehtäviin ja työllistymiseen jo paljon ennen eläkkeelle siirtymistä.

Alimman vanhuuseläkeiän nostaminen viidellä vuodella kymmenen vuoden aikana on Oksasen mukaan pienin mahdollinen nousu, joka tsemppaisi palkansaajia ja yrityksiä tähtäämään nykyistä korkeampaan eläkeikään 50–60-vuotiaita työntekijöitä koskevassa henkilöstöpolitiikassa.

PAULA LIESMÄKI

Pankeilla rahkeita lainata yrityksille

BRYSSEL (MT)

Euroopan keskuspankin sunnuntaisissa stressitesteissä selvisi, että pankit voivat lainata yrityksille rahaa talouskasvun tueksi.

Ongelmaksi jää, ettei lainalle ole tällä hetkellä kysyntää kasvun käynnistämiseksi. Yritykset ovat varovaisia ottamaan lainaa, kirjoittaa Financial Times.

Toisaalta testin tekemisen aikana pankit saattoivat kiristää lainan antoa, jotta parantaisivat oman pääoman määrää nyt testin päättyessä, arvioi Yle.

Testin tekeminen kesti yli vuoden.

Ylen mukaan suomalaisilla pankeilla on varaa löysätä lainanantoa, sillä luottotappiot ovat tällä hetkellä alhaiset.

Stressitestit tehtiin, jotta markkinoiden luottamus pankkeihin pönkittyisi.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja **Vesa Vihriälän** mukaan ainakin yksi epävarmuustekijä poistui.

”Kyllä se toivon mukaan lisää luottamusta, että ainakaan ei ole rahoitussektorilla uusia muhivia pesäkkeitä, jotka voisivat aiheuttaa uusia ongelmia”, Vihriälä kertoo uutistoimisto STT:lle.

Testin huonoin oli maailman vanhin pankki italialainen Monte dei Pachi di Siena.

Sen pitäisi löytää 2,9 miljardia euroa uutta pääomaa. Italia ei aio ohjata pankeille valtion rahaa.

AIMO VAINIO

Yhdessä hyvä tulee.

OP

Vakuutuksen myöntää OP-Henkivakuutus Oy, jonka asiamiehenä pankki toimii. Uusi OP-bonusasiakas on Osuuspankin asiakasomistaja tai Helsingin OP Pankin asiakas, jonka oma tai perheen yhteinen pankkiasiointi, vakuutusasiointi tai molemmat yhdessä ovat vähintään 5 000 euroa kuukaudessa, eikä asiointi ole edellisen 12 kuukauden aikana ylittänyt 5 000 euron rajaa. Edun myöntämisen edellytyksenä on, että OP-bonusasiakkuus on alkanut kampanja-aikana 01.09. – 31.12.2014. Uusi etuasiakas on Pohjolan asiakas, jolla on vähintään kolme eri tuoteryhmän vakuutusta. Tuoteryhmät ovat koti- ja muut omaisuusvakuutukset, liikennevakuutukset, autovakuutukset, jatkuvat matkavakuutukset ja henkilövakuutukset. Edun myöntämisen edellytyksenä on, että Pohjolan etuasiakkuus on alkanut kampanja-aikana 01.09. – 31.12.2014